

Mål 302/87

Europaparlamentet
mot
Europeiska gemenskapernas råd

”Parlamentets rätt att föra talan om ogiltigförklaring”

Sammanfattning av domen

1. *Talan om ogiltigförklaring – fysiska och juridiska personers rätt att föra talan enligt artikel 173 andra stycket i EEG-fördraget – motsvarande talerätt för parlamentet – utesluten*
(artiklarna 4 och 173 andra stycket i EEG-fördraget)
2. *Passivitetstalan – institutionernas rätt att föra talan – parlamentet – samband med rätten att föra talan om ogiltigförklaring – föreligger inte*
(artiklarna 173 första stycket och 175 första stycket i EEG-fördraget)
3. *Passivitetstalan – föreläggande för institutionen – uttrycklig vägran att vidta åtgärder till följd varav underlåtenheten kvarstår – upptagande av talan till sakprövning*
(artikel 175 i EEG-fördraget)
4. *Förfarande – intervention – parlamentets rätt att intervensera – samband med rätten att föra talan om ogiltigförklaring – föreligger inte*
(artikel 173 första stycket i EEG-fördraget och artikel 37 i EEG-stadgan för domstolen)
5. *Talan om ogiltigförklaring – rättsakter mot vilka talan kan föras – rättsakter som antas av parlamentet och som skall ha rättsverkan i förhållande till tredje man – verkningar såvitt gäller parlamentets rätt att föra talan om ogiltigförklaring mot de övriga institutionernas rättsakter – föreligger inte*
(artiklarna 33 och 38 i EKSG-fördraget samt artikel 173 första stycket i EEG-fördraget)

6. *Talan om ogiltigförklaring – rättsakter mot vilka talan kan föras – rättsakter som antas av parlamentet och som skall ha rättsverkan i förhållande till tredje man – förklaring av parlamentets ordförande att budgeten är slutgiltigt antagen – verkningar såvitt gäller parlamentets rätt att föra talan om ogiltigförklaring mot de övriga institutionernas rättsakter – föreligger inte (artiklarna 173 första stycket och 203 i EEG-fördraget)*
7. *Talan om ogiltigförklaring – parlamentets rätt att föra talan – föreligger inte (artikel 173 första stycket i EEG-fördraget)*

1. Parlamentet kan inte anses ha rätt att väcka talan om ogiltigförklaring enligt artikel 173 andra stycket i fördraget.

I artikel 173 regleras å ena sidan i dess första stycke institutionernas rätt att föra talan och å andra sidan enskildas – fysiska och juridiska personers – rätt att föra talan i enlighet med villkor som fastställs i dess andra stycke. Europaparlamentet, som är en av de gemenskapsinstitutioner som omnämns i artikel 4 i fördraget, är inte en juridisk person.

Dessutom är systematiken hos artikel 173 andra stycket i vart fall inte lämpad för en talan om ogiltigförklaring förd av parlamentet. De sökande som avses i artikel 173 andra stycket skall nämligen direkt och personligen vara berörda av själva innehållet i den rättsakt som de angriper. Det är emellertid inte innehållet i rättsakten, utan åsidosättandet av de procedurregler enligt vilka parlamentets medverkan krävs, som kan få negativa verkningar

för parlamentet. I artikel 173 andra stycket åsyftas för övrigt endast en begränsad kategori rättsakter, nämligen individuella rättsakter, medan parlamentets avsikt är att tillerkännas rätt att föra talan mot rättsakter som har allmän giltighet.

2. I enlighet med artikel 175 första stycket i fördraget har parlamentet möjlighet att få kommissionens och rådets passivitet fastslagen och att sålunda få till stånd ett upphörande av en blockering av beslutsmekanismerna som kan hindra parlamentet från att utöva sina befogenheter. Denna rätt att få fastslaget att det föreligger passivitet medför inte att parlamentet skall anses ha möjlighet att väcka talan om ogiltigförklaring.

Det finns inte något nödvändigt samband mellan en talan om ogiltigförklaring och en passivitetstalan. Detta följer av att parlamentet genom en passivitetstalan kan utverka att det antas rättsakter som inte alltid kan bli

föremål för talan om ogiltigförklaring. Således kan parlamentet, så länge som rådet inte har framlagt något budgetförslag, utverka att det meddelas en dom där rådets passivitet fastställs, medan däremot själva förslaget, som utgör en förberedande rättsakt, inte kan angripas med stöd av artikel 173.

3. En vägran att vidta åtgärder som följer på en till rådet eller kommissionen i enlighet med artikel 175 i fördraget riktad anmodan att vidta åtgärder kan, hur klart denna vägran än kommer till uttryck, hänskjutas till domstolen på grundval av artikel 175 om den medför att passiviteten består.
4. Den rätt parlamentet har i enlighet med artikel 37 i EEG-stadgan för domstolen att intervensera i tvister vid domstolen innebär inte att parlamentet skall anses ha rätt att föra talan om ogiltigförklaring.

Det finns nämligen inget nödvändigt samband mellan rätten att intervensera och möjligheten att väcka talan. För det första ställs i andra stycket i nämnda artikel som enda villkor för enskildas rätt att intervensera att de har "ett berättigat intresse av utgången av den tvist som underställts domstolen", medan upptagandet till sakprövning av en talan om

ogiltigförklaring som väckts av enskilda förutsätter att den rättsakt som de vill ha ogiltigförklarad riktar sig till dem eller att de åtminstone är direkt och personligen berörda av densamma. För det andra har parlamentet enligt samma artikels första stycke rätt att intervensera i tvister om till exempel medlemsstaters fördragsbrott, medan däremot rätten att väcka talan vid domstolen angående dessa tvister är förbehållen kommissionen och medlemsstaterna.

5. Med hänsyn till efterlevnaden av fördragets system, vars syfte är upprättandet av ett fullständigt rättsskydd i förhållande till rättsakter som antas av gemenskapsinstitutionerna och som kan ha rättsverkningar, måste parlamentets rättsakter som har rättsverkningar i förhållande till tredje man kunna bli föremål för talan om ogiltigförklaring. Detta innebär dock ingalunda att parlamentet måste anses ha rätt att själv väcka en sådan talan mot rådets eller kommissionens rättsakter.

I enlighet med vad som framgår vid en jämförelse mellan artiklarna 33 och 38 i EKSG-fördraget har parlamentet inom ramen för fördragssystemen inte getts befohgenhet att väcka direkt talan mot de övriga institutionernas rättsakter, även om lagenligheten av dess egna rättsakter kan prövas.

6. Det i artikel 203 i EEG-fördraget reglerade budgetförfarandet omfattar en rad förberedande rättsakter från budgetmyndighetens båda enheter som bidrar till budgetens utarbetande. Budgeten blir emellertid inte rättsligt bindande förrän budgetförfarandet avslutats, dvs. när parlamentets ordförande i sin egenskap av ett av parlamentets organ förklarar att budgeten är slutgiltigt antagen.

Härav följer att den enda rättsakt som kan ogiltigförklaras såvitt

gäller budgetens godkännande härrör från ett organ inom parlamentet och därför skall anses hänförlig till parlamentet självt. Följaktligen kan parlamentet inte med åberopande av sina budgetbefogenheter anses ha rätt att föra talan om ogiltigförklaring mot kommissionens och rådets rättsakter.

7. Det är inte möjligt att på grundval av nuvarande lydelse av tillämpliga bestämmelser tillerkänna parlamentet rätt att föra talan om ogiltigförklaring.